

30 timmars arbetsvecka

- **att** Kommunal ska verka för 30 timmars arbetsvecka med bibehållen lön
- **att** Kommunal ska verka politiskt för 30 timmars veckoarbetstid med bibehållen lön
- **att** Kommunal verkar politiskt för att en arbetstidsförkortning med bibehållen lön via lagändring blir en prioriterad fråga
- **att** kongressen beslutar att Kommunal under kongressperioden ska verka för en lagstiftning som föreslår att 30 timmars arbetsvecka utgör normalarbetstid
- **att** kongressen beslutar att Kommunal under kongressperioden, tillsammans med övriga LO-förbund ska väcka opinion för att 30 timmars arbetsvecka ska bli den nya normalarbetstiden

30 timmars arbetsvecka - hur arbetar vi med frågan?

- Utredning och sammanställning
- Kunskapsinhämtning om arbetstidsutveckling i Sverige och Europa
- Kartläggning av arbetstidsförkortningar i lokala kollektivavtal
- Forskningsgenomgång om effekter på bland annat hälsa, ekonomi och välfärd
- Utbildningsinsatser och referensgrupp 2023
- Avstämning i december 2023, fördjupningsutbildning våren 2024
- Ökat opinionsarbete och utåtriktat fokus 2024

Kommunal.

Ändrade regler om arbetstiden sedan 1914

År	Veckoarbetstid	Semester	Föräldraledighet	Pensionsålder
1914				67 år
1920	48 tim			
1931		4 dagar		
1938		2 v		
1951		3 v		
1955			3 mån	
1958	47 tim			
1959	46 tim			
1960	45 tim			
1963		4 v		
1969	42,5 tim			
1973	40 tim			
1974			6 mån	
1975			7 mån	
1976				65 år
1978		5 v		
1980			7+1 mån	
1989			9+3 mån	
1990			15 mån	
1991		5v + 2 dagar		
1994		5 v		
2002			16 mån	
2023				66 år

Lärdomar från arbetstidsförkortningar i Sverige och utomlands

Svartedalen (pilotstudie 2014-2016)

- Stor förbättring av stressnivåer, lägre sjukfrånvaro, piggare på fritiden, bättre produktivitet.

Kiruna (1989-2005)

- Enkätundersökning visade att en majoritet ville ha kvar förkortning även om det skulle betyda utebliven löneökning, kompetensutveckling och friskvård.
- 3 procent lägre sjukfrånvaro för hemtjänst (förkortning) än SÄBO (ej förkortning).

Öland

- Lättare att rekrytera. Fler och bättre utbildade söker utannonserade tjänster. 5 nya personer kunde anställas direkt i samband med övergången till kortare heltidsmått.
- Högre andel heltidsarbetare.
- Möjlig spridningseffekt/positiv konkurrens: Norra Öland har också börjat titta på samma lösning på grund av samma problem.

Sollefteå (sedan 2009)

- Avtalad arbetstidsförkortning från 37 till 35 timmar sedan 2009. Gäller för undersköterskor, vårdbiträden, vårdare och skötare. Betalades med 250 kr per berörd anställd.

Kartläggning av arbetstidsförkortning i lokala avtal

Kortad arbetsvecka

- Sollefteå (från 37 till 35, 32 timmar för natt)
- Rättvik (36,33 timmar per vecka, årsarbetstid)
- Falun äldreomsorg (från 37 till 36)
- Degerhamn hemtjänst (85 procent med full lön)
- Borgholm (85 procent med 100 procent lön)
- Region Halland (34 timmar för rotationstjänstgöring)
- Ormesta (34 timmar per vecka för boendestödjare)
- Sala (från 37 till 35 timmar på ett boende)
- Olofström (85 procent med "återhämtningsbonus")

Helgtjänstgöring

- Fler olika lösningar i spannet 24 timmar och 30 minuter, till 32 timmar per vecka. 30 timmar vanligaste lösningen.
- Ingen kostnad. Väldigt positiv respons.

Ständig (eller merpart) natt

- Flera olika lösningar, vanligast 30 timmar.
- Ingen betalning. Används för att locka folk/täcka bemanningen.

Island

- Storskaliga pilotprojekt med 35-36 timmars arbetsvecka med bibehållen lön år 2015 - 2019. Föregicks av aktivt kampanjande, bl.a. av BSRB.
- Utvärderingar av pilotprojekten positiva.
  - Produktivitet oförändrad eller bättre, samt tydliga förbättringar av värden för exempelvis hälsa, självskattat välbefinnande, och work-life balance.
- Positiva utvärderingar ledde till kollektivavtalade arbetstidsförkortningar 2019 - 2021.
  - 36 timmar arbetsvecka för offentlig sektor. Totalt 86 procent har av den arbetande befolkningen har fått arbetstidsförkortning eller rätt till arbetstidsförkortning.
- Slutgiltig införlivning i centrala kollektivavtal väntas under 2024.

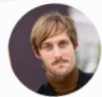
Storbritannien

- Pilotprojekt - 6 månader med **4 dagars arbetsvecka (32 timmar)** och **bibehållen lön**.
- Inkluderar drygt **70 företag** och över **3 300 anställda** i en rad olika branscher. Frivilligt deltagande.
- Projektet stöttar med mentorskap, workshops, nätverk samt utvärdering. Ingen kompenserande finansiering.
- Avslutades i november 2022, slutrapport i början av 2023.
- Tidiga resultat är positiva.
  - Förbättrad hälsa, produktivitet och konkurrenskraft.
  - En majoritet av företagen väntas fortsätta med upplägget.

kommunal.se/blogg

Fyrdagarsvecka: Världens största försök visar positiva resultat

Blogginlägg
2023-02-21 av Hampus Andersson

Under 2022 genomfördes världens hittills största försök med fyra dagars arbetsvecka (32 timmar) och full lön i Storbritannien. Idag publiceras resultaten från följeforskningen, som visar en rad positiva effekter. Nästan alla deltagande företag uppger nu att de fortsätter med fyrdagarsveckan.

Island genomför fullt lönekomparerad arbetstidsförkortning för hela offentliga sektorn

Blogginlägg
2023-05-03 av Hampus Andersson

Från 40 timmar per vecka, oavsett skift, till 36 timmar för dagtidsarbetare och 32-36 timmar för skiftarbetare. Sedan 2021 implementerar Island en arbetstidsförkortning med full lön som gäller för hela den offentliga sektorn. Reformen beskrivs som "en överväldigande framgång" och har bland annat lett till lägre sjukfrånvaro, högre andel heltidsanställda och bättre balans mellan arbete och privatliv.

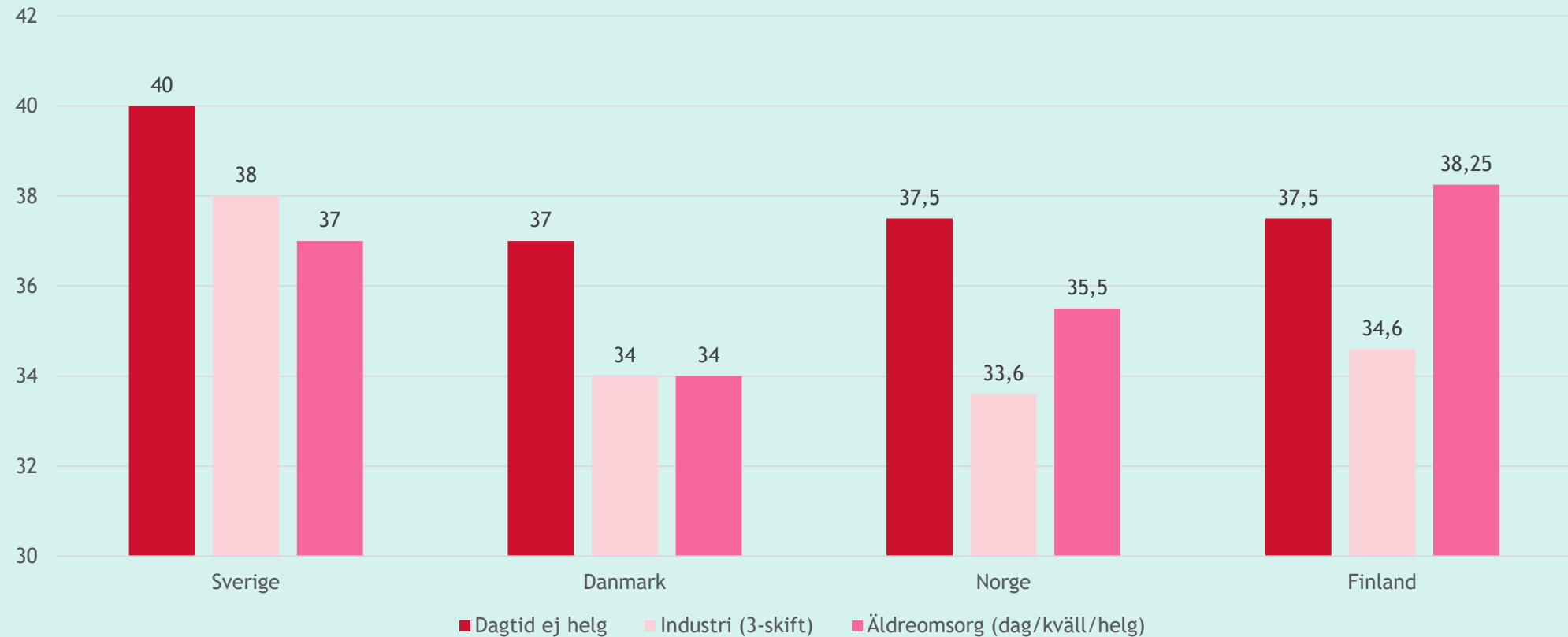
Andra exempel som kartlagts/studeras

- Tyskland (35-timmarsvecka IG Metall; VW-modellen)
- Frankrike (35-timmarsvecka 1998-2008)
- Spanien & Portugal (pågående pilotprojekt)
- Nederländerna (deltidsarbete)
- Övriga globala projekt, exempelvis 4 Day Week Global

Vanliga invändningar och möjliga svar

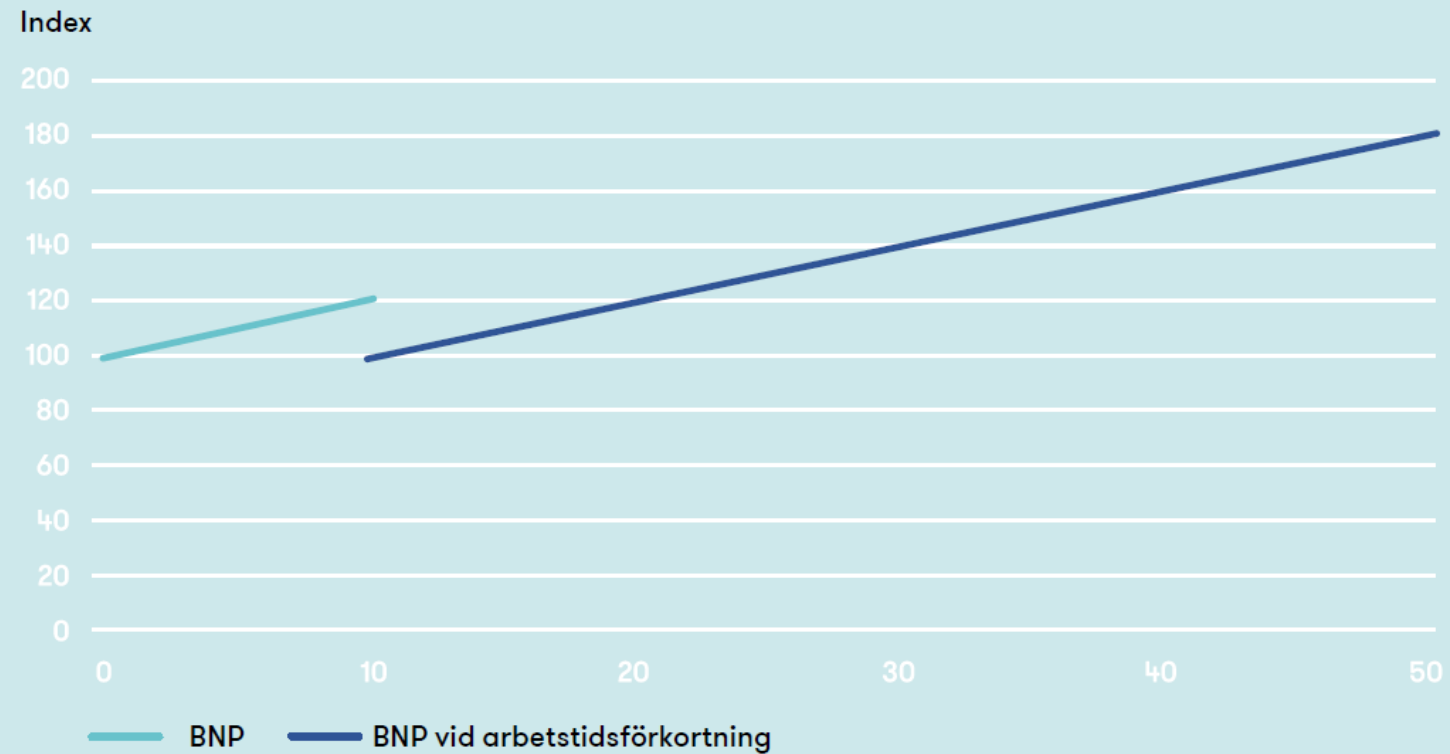
Arbetstidsmått i andra jämförbara länder

Vanligaste normalarbetstid per vecka för heltidsarbetande i Sverige, Danmark, Norge och Finland.

Effekter på tillväxt (teori)

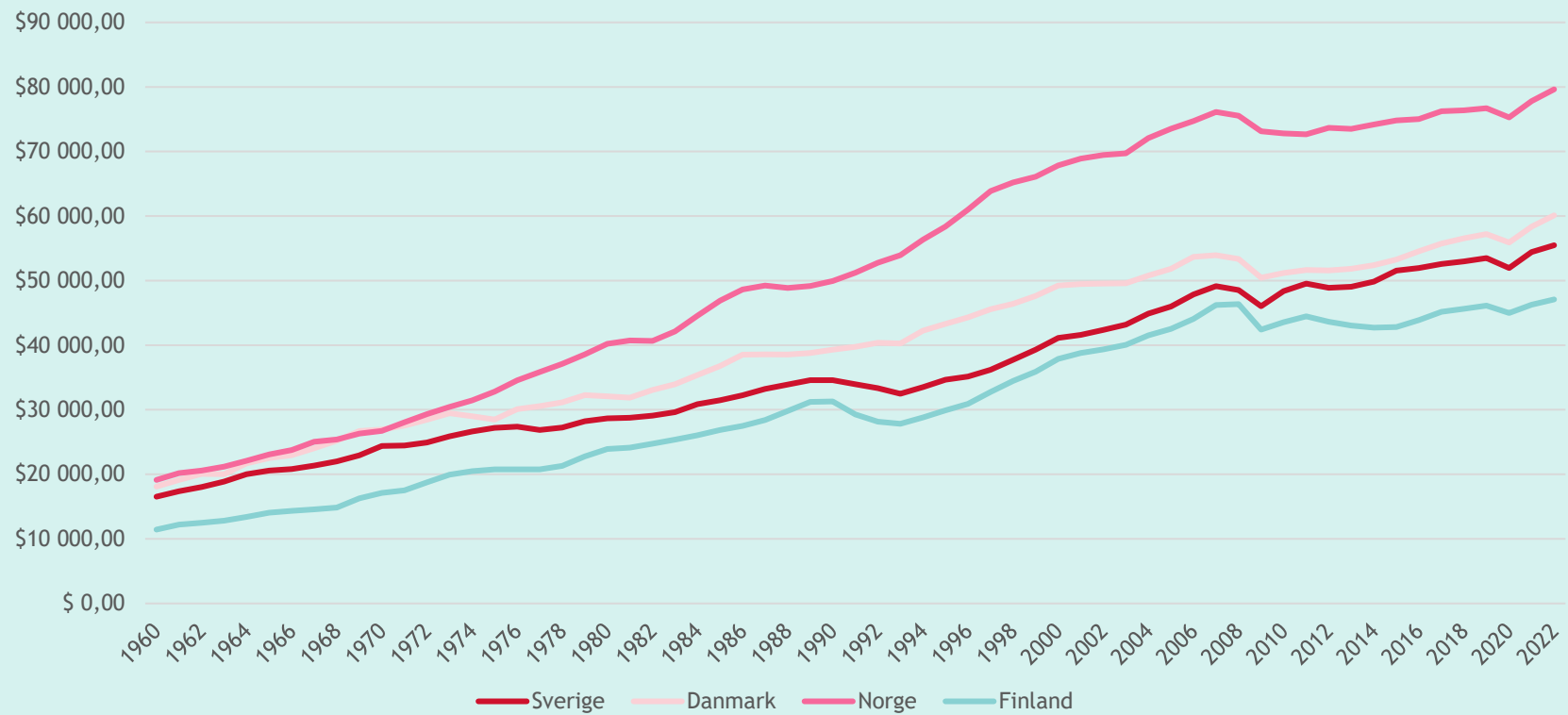
Schematisk bild av BNP-utveckling vid arbetstidsförkortning

Effekter på tillväxt (empiri)

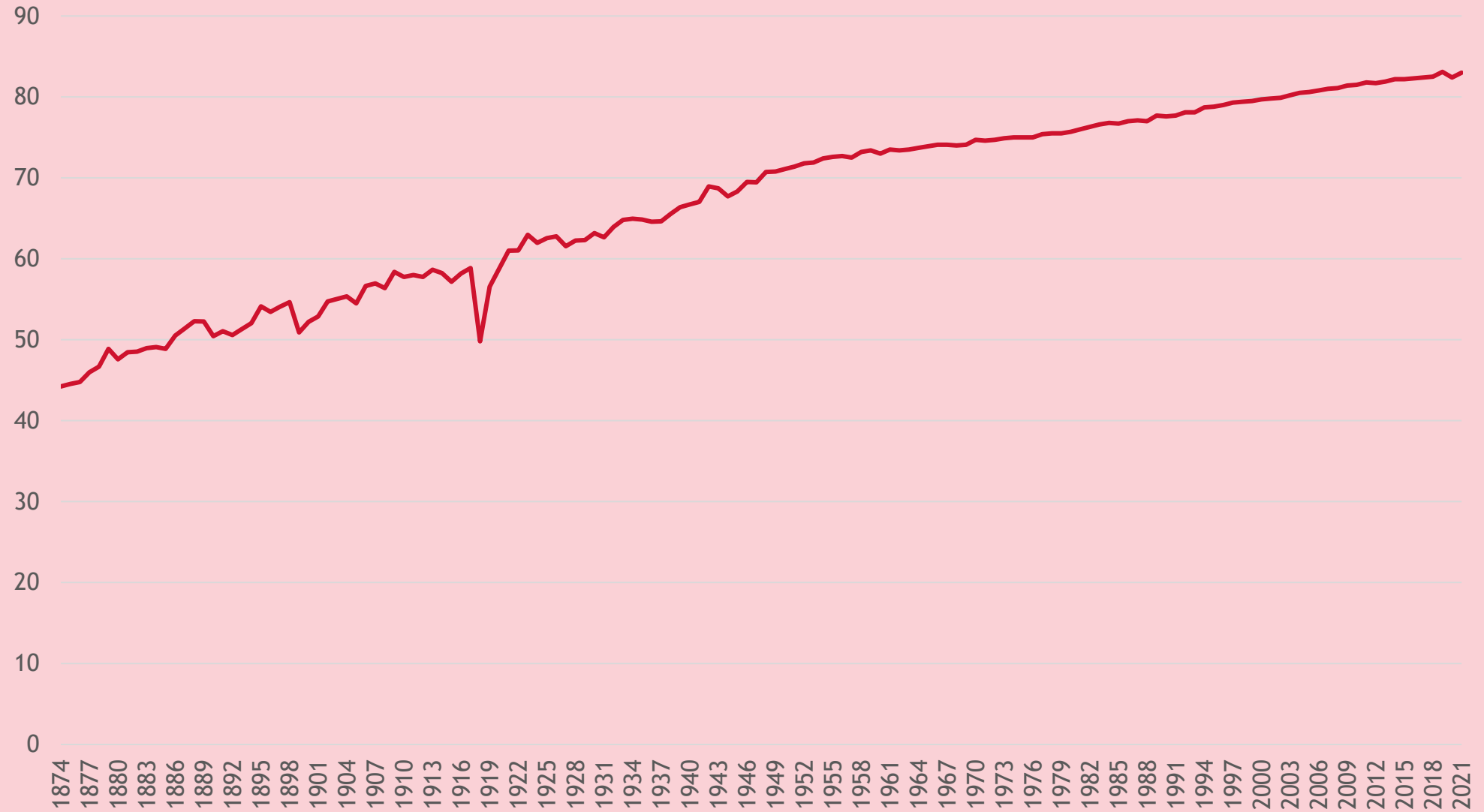
Figur X. BNP per capita (2015 års penningvärde i US\$) 1960-2022

Källa: World Bank och OECD National Accounts

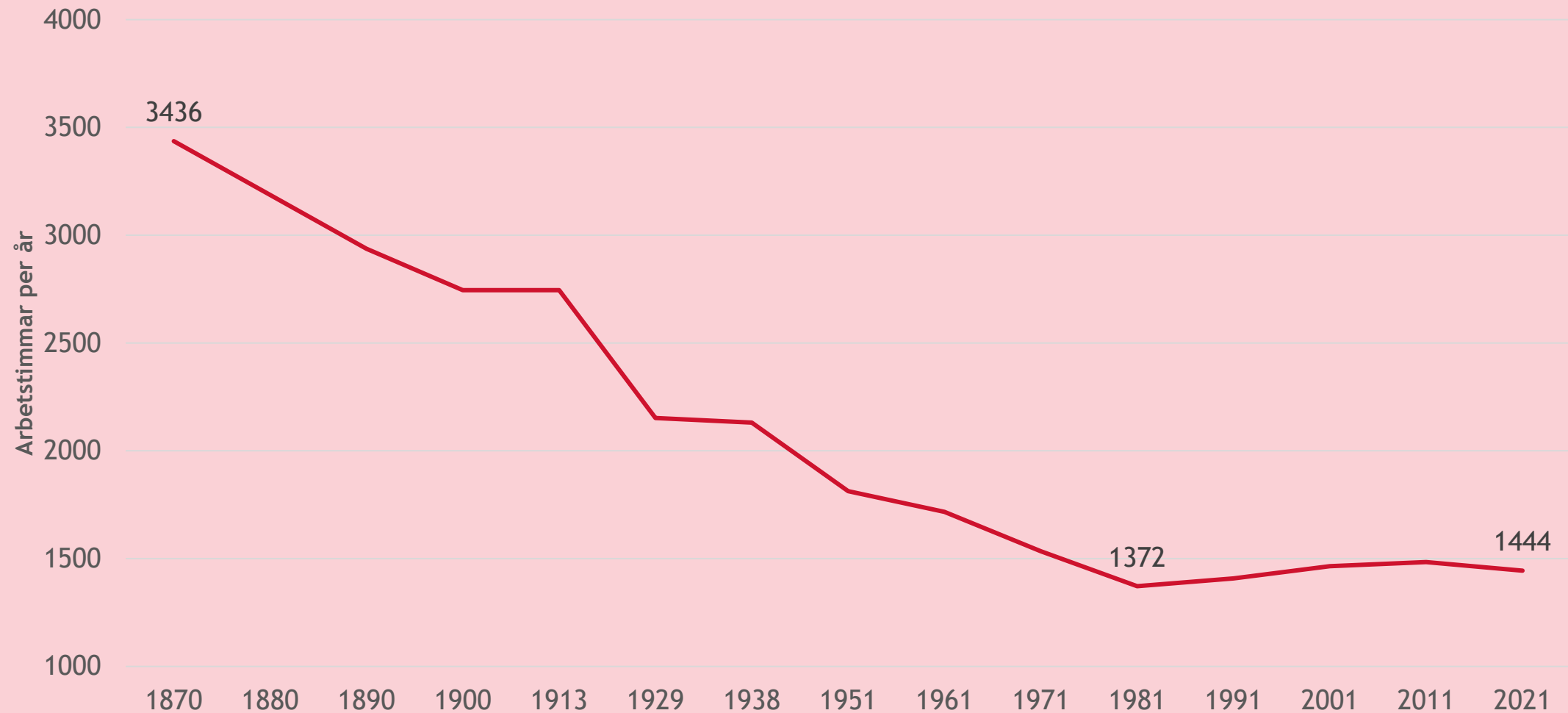

Kommunal.

Medellivslängd Sverige, 1874-2021

Antal arbetade timmar i snitt per person och år, Sverige 1870-2021.

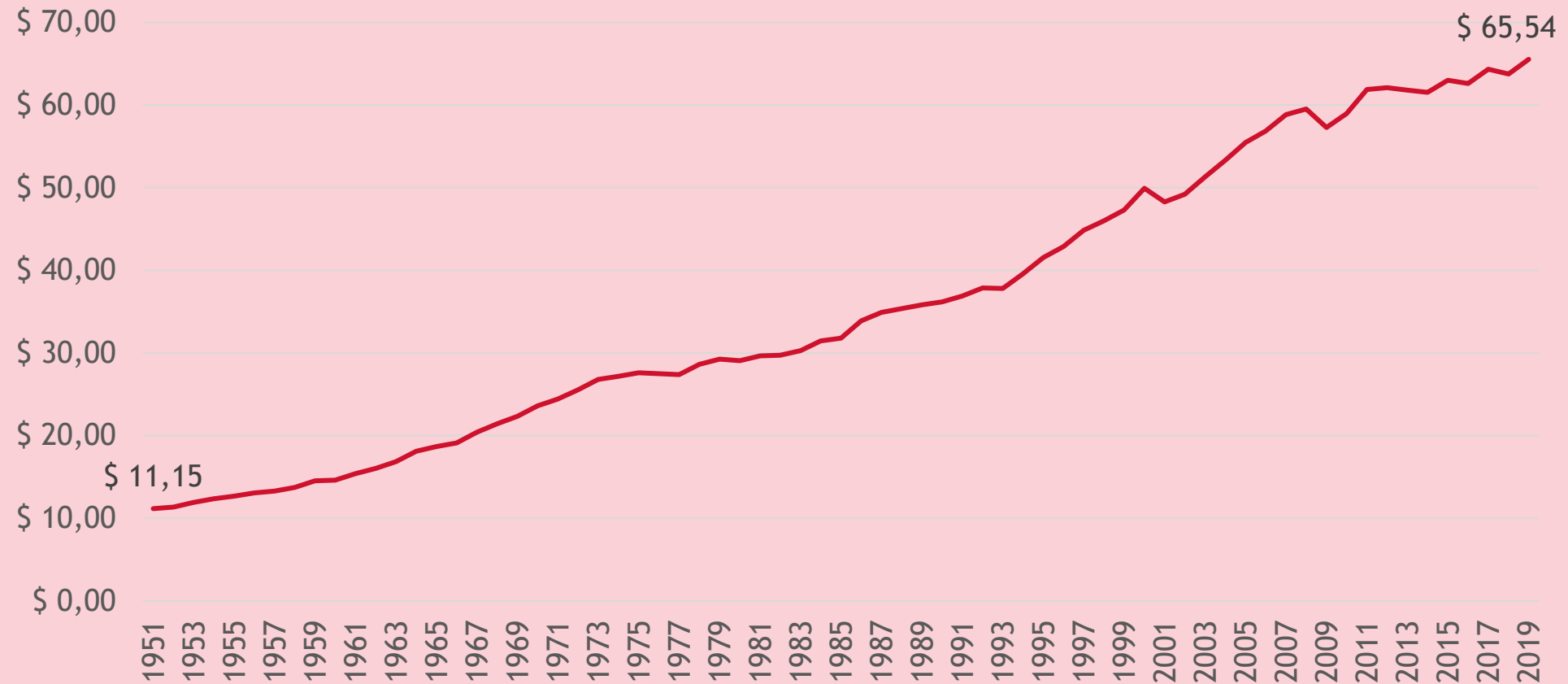

Källa: Huberman och Minns (2007) samt OECD

Sveriges produktivitet per arbetstimme, 1951-2019

Mätt som bruttonationalprodukt (BNP) per arbetstimme och justerad för inflation samt skillnader i levnadskostnader mellan länder.

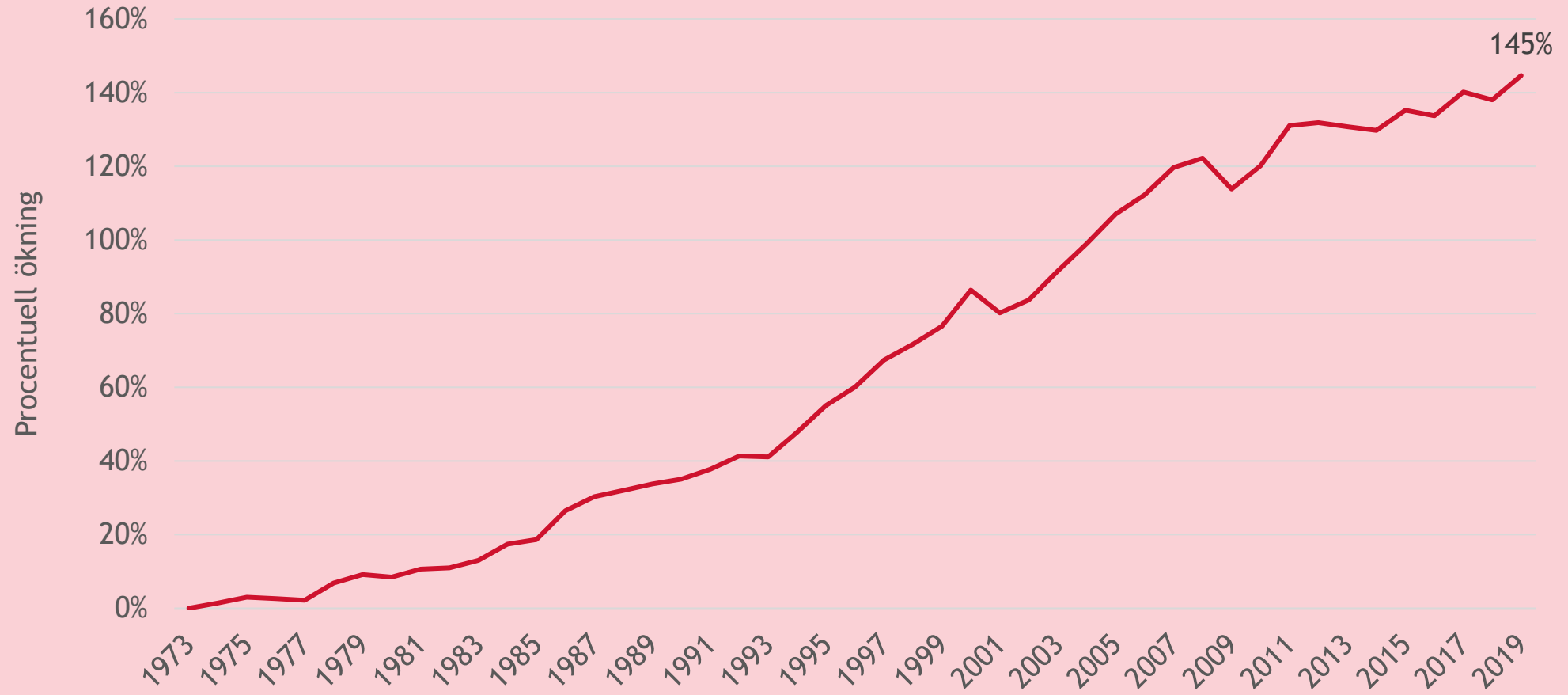

Källa: Feenstra et al. (2015), Penn World Table (2021)

Notis: \$ beräknas enligt 2017 års priser per timme.

Relativ förändring av Sveriges produktivitet, 1973-2019

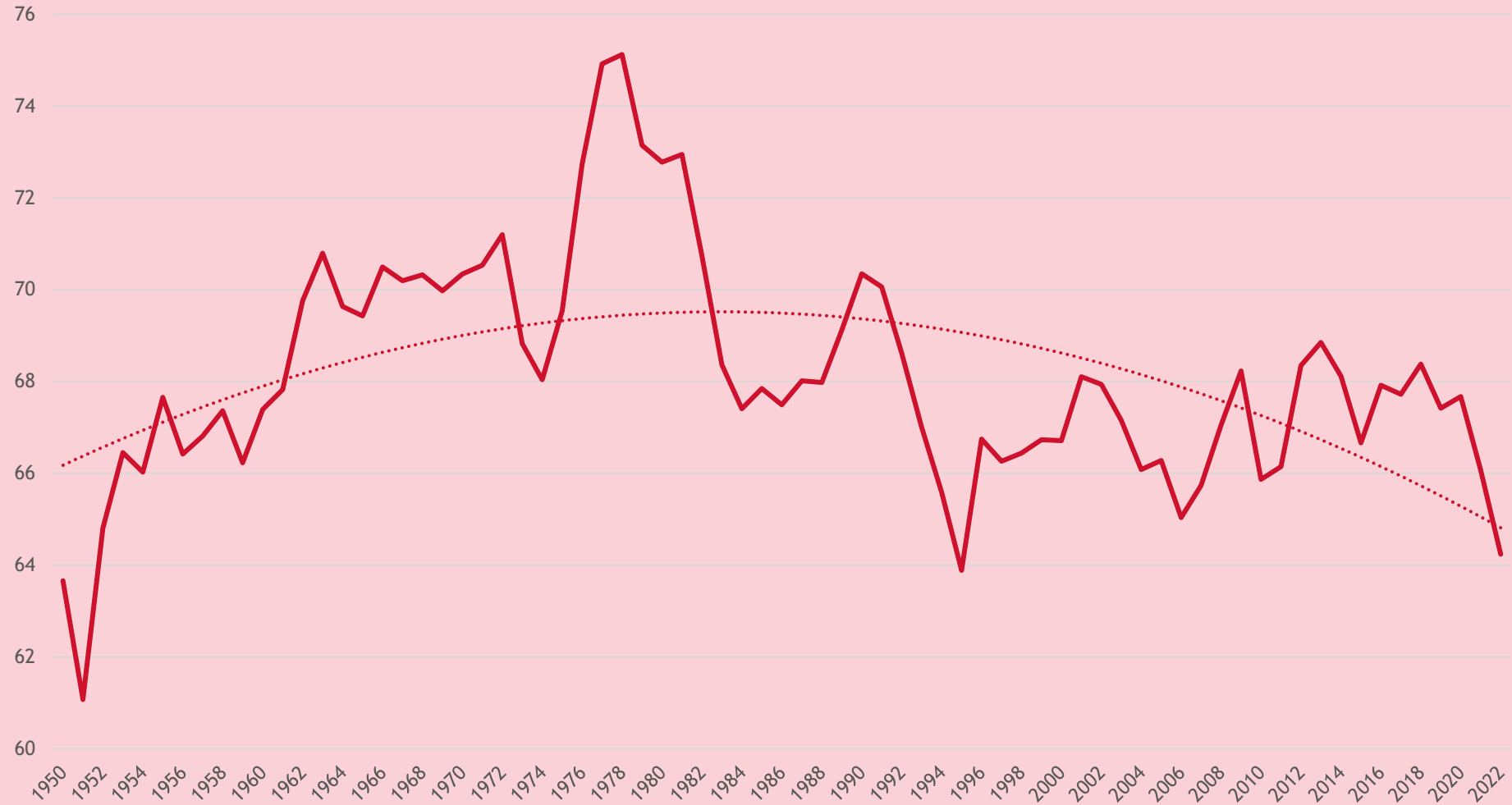
Mätt som bruttonationalprodukt (BNP) per arbetstimme och justerad för inflation samt skillnader i levnadskostnader mellan länder.

Källa: Feenstra et al. (2015), Penn World Table (2021), Our world in data (2023)

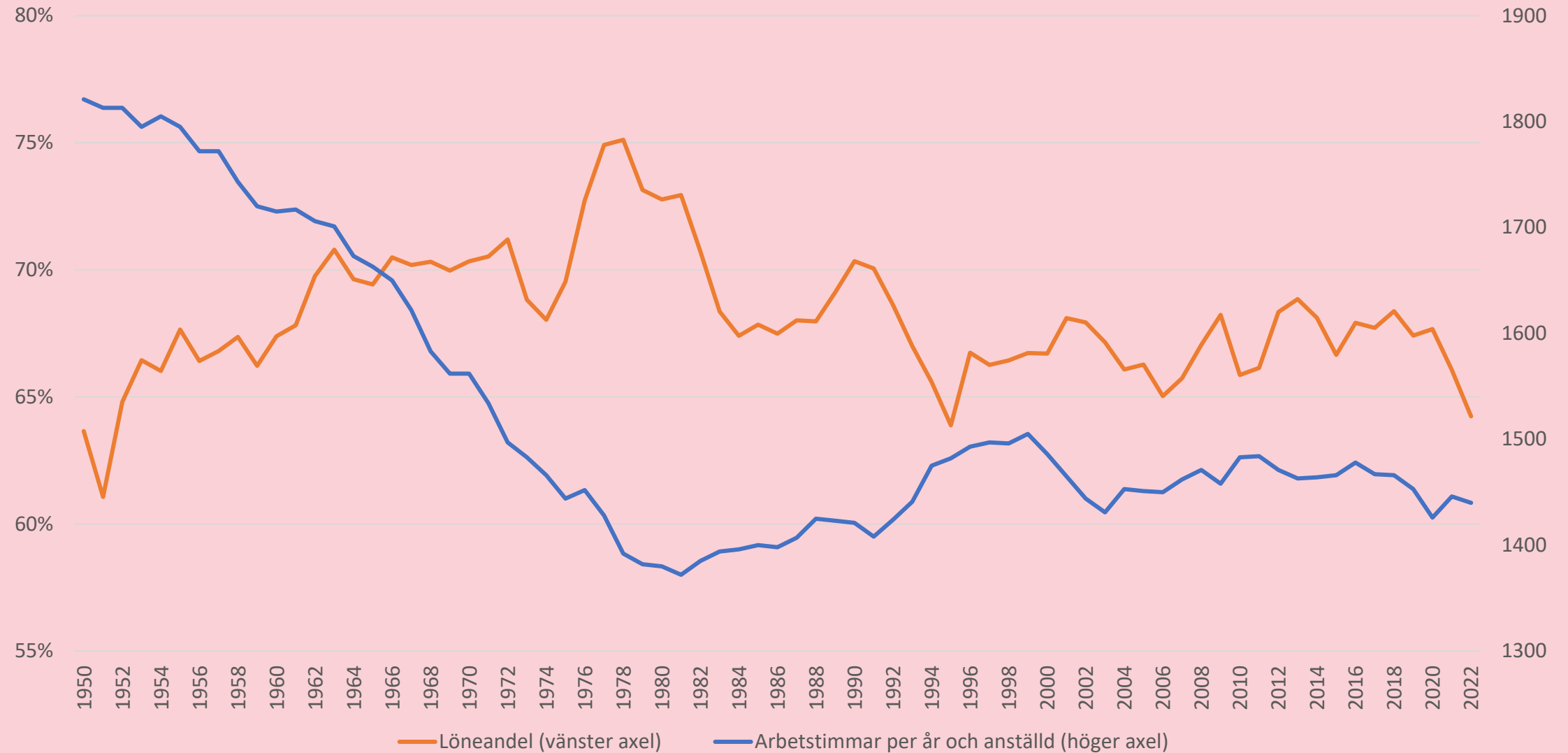
Löneandel i Sverige, 1950-2022

Löner som andel i procent av förädlingsvärdet, hela ekonomin. Årsdata, löpande priser.

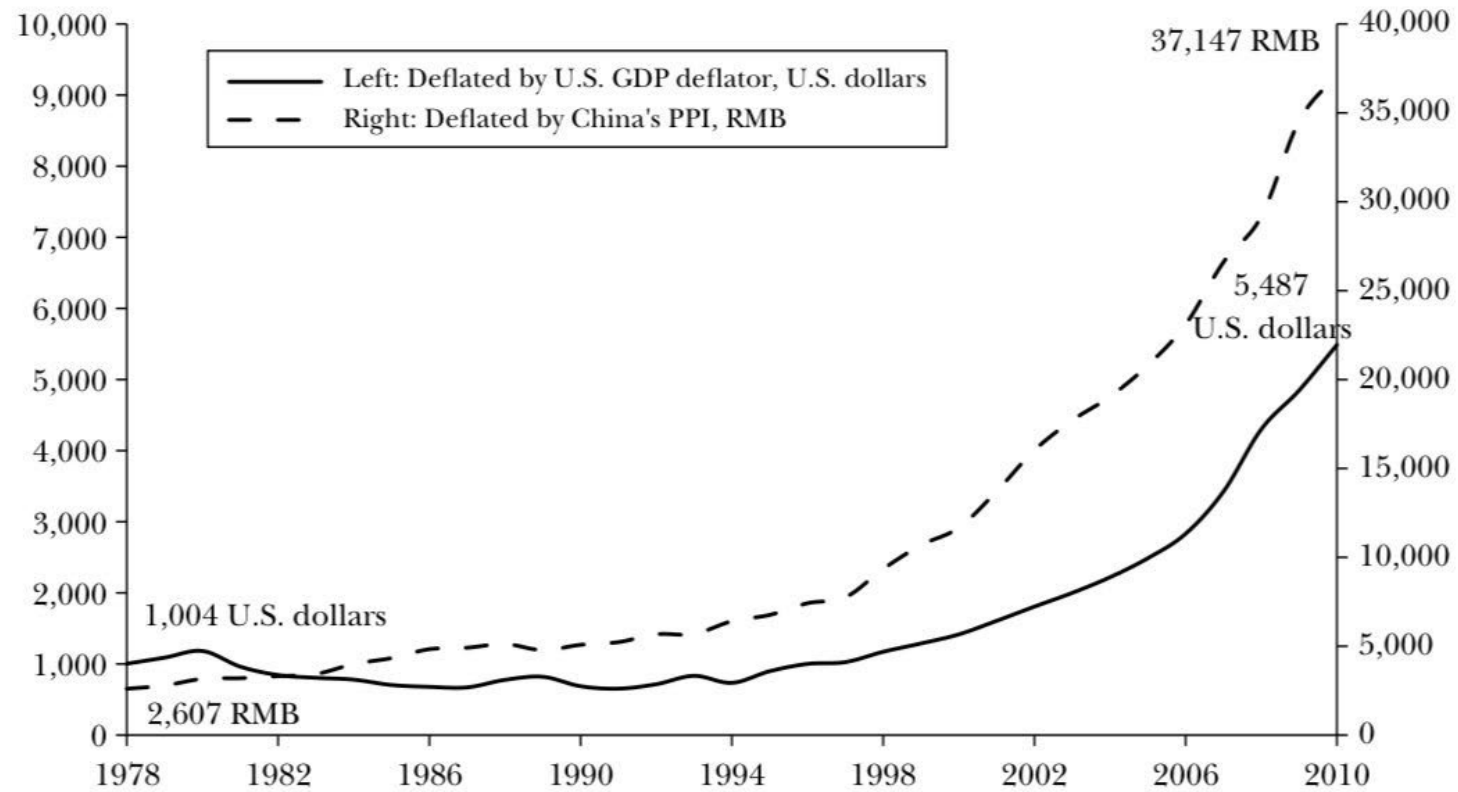

Arbetstimmar per anställd i relation till förädlingsvärdets löneandel, 1950-2022.

Källa: SCB (löneandel) & OECD (arbetstimmar)

Figure 1
Real Annual Wages of Chinese Urban Workers
(deflated to 2010 prices)

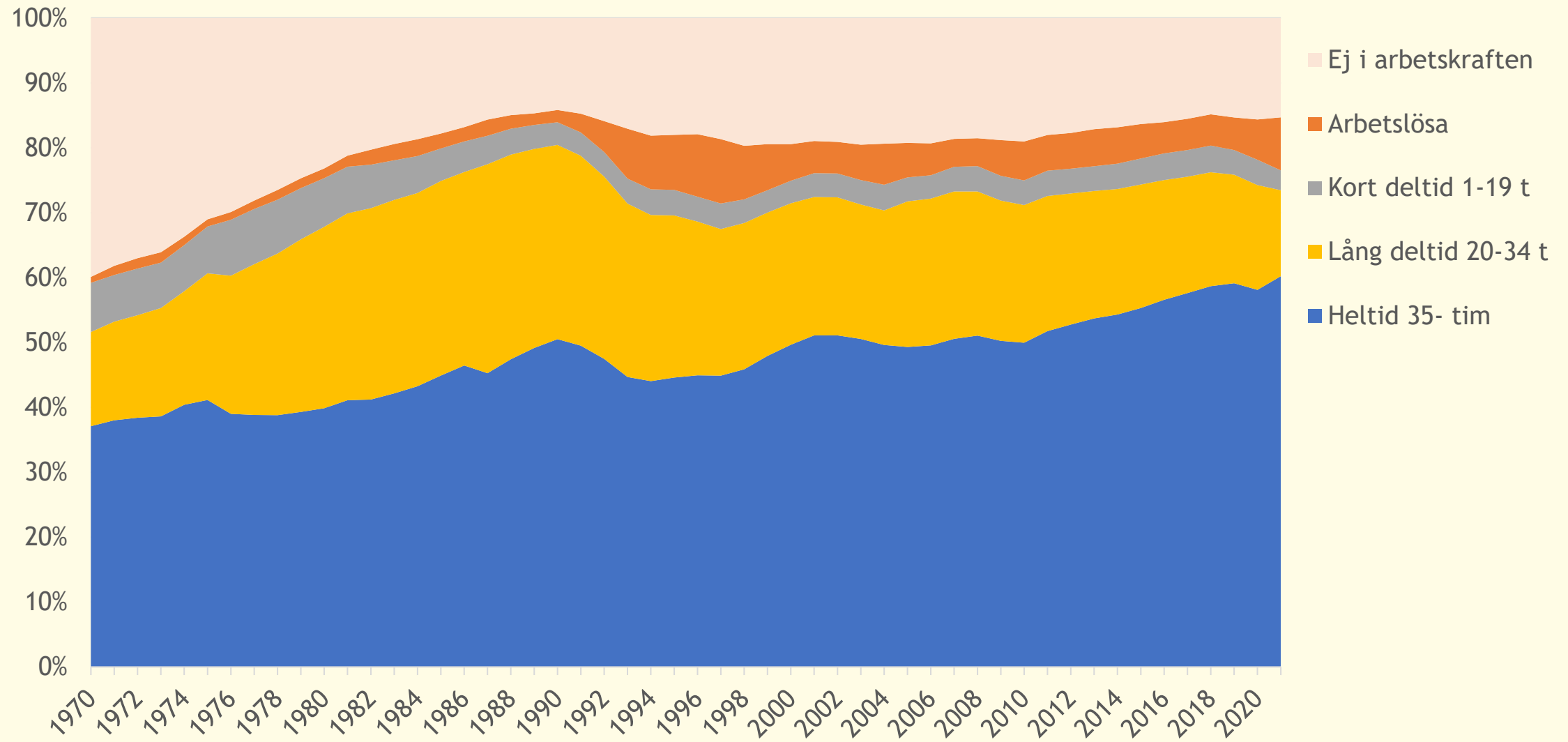

Source: *China Statistical Yearbooks*.
Note: PPI is producer price index.

Genomsnittslön för kommunalt anställda undersköterskor och vårdbiträden, 2013 - 2021.

År	Sollefteå	Kramfors	Övriga Sverige	Skillnad Sollefteå - Kramfors
2013	21 515 kr	22 162 kr	22 322 kr	-648 kr
2014	21 899 kr	22 442 kr	22 749 kr	-543 kr
2015	22 346 kr	22 889 kr	23 216 kr	-543 kr
2016	23 151 kr	23 653 kr	24 013 kr	-501 kr
2017	23 616 kr	23 992 kr	24 597 kr	-376 kr
2018	24 109 kr	24 305 kr	25 125 kr	-196 kr
2019	24 557 kr	24 561 kr	25 543 kr	-5 kr
2020	24 855 kr	24 826 kr	25 871 kr	29 kr
2021	25 216 kr	25 194 kr	26 465 kr	22 kr

Kvinnor i åldern 20-64 år efter arbetskraftstillhörighet och vanligen arbetad tid 1970-2021

Strategi framåt

- Fördjupningsutbildning 2024
- Sammanställning / rapport
- Opinionsbildning lokalt och nationellt
- Ytterligare utredning och bevakning
- Flytta fram positionerna för att teckna ytterligare lokala arbetstidsförkortningar
- Fortsatt samverkan med andra aktörer inklusive LO-förbund

